

CONV 217/02

WG III 10

MUISTIO

Lähettiläjä: Sihteeristö

Vastanottaja: Oikeushenkilöllisyyttä käsittelevä työryhmä

Asia: **Yhteenveto 18.7.2002 pidetystä kokouksesta**

1. Esityslistaan viitaten puheenjohtaja ehdotti, että kokous jaettaisiin kahteen osaan: aluksi käsiteltäisiin seurauksia, joita oikeushenkilöllisyyden myöntäminen aiheuttaisi unionille, ja toisessa osassa yhtä ainoaa oikeushenkilöllisyyttä ja perussopimusten yksinkertaistamista.

Oikeushenkilöllisyyden nimenomaisesta myöntämisestä unionille aiheutuvat seuraukset

2. Keskustelu käytiin puheenjohtajan esittämän alustavan selvitysehdotuksen pohjalta (SN 3130/02).
3. Työryhmä katsoi, että alustavassa selvitysehdotuksessa otetaan hyvin huomioon työryhmän jäsenten yleisesti ilmaiset kannat ja että se voi muodostaa työryhmän lopullisen selvityksen perustan. Tässä suhteessa puheenjohtaja asetti määräajaksi **5. syyskuuta 2002** työryhmän jäsenten alustavaan selvitysehdotukseen toivomien muutosten tai lisäysten esittämiselle (muutosehdotukset voivat erityisesti koskea tekstin kursivoituja osia). Sovittiin, että 11. syyskuuta 2002 pidettävässä seuraavassa kokouksessa sihteeristö toimittaa työryhmälle jäsenten ehdottamat muutokset ja että puheenjohtaja esittää selvitysehdotuksen, jossa ehdotetut muutokset otetaan asianmukaisesti huomioon.

4. Unionin oikeushenkilöllisyyden nimenomainen tunnustaminen hyväksyttiin yksimielisesti ja unionissa kannatetaan laajalti (yhtä poikkeusta lukuun ottamatta) yhteisön oikeushenkilöllisyyden korvaavaa yhtä ainoaa unionin oikeushenkilöllisyyttä. Eräät työryhmän jäsenet olivat sitä mieltä, että unionin oikeushenkilöllisyyden olisi korvattava myös Euratomin oikeushenkilöllisyys. Työryhmä päätti palata tähän kysymykseen myöhemmin, ja se jätettiin avoimeksi.
5. Kansainvälisten sopimusten neuvottelu- ja tekemismenettelyn osalta työryhmä katsoi, että olisi tarkoituksenmukaista ottaa perussopimukseen yksi ainoa määräys, jonka perustana olisi EY:n perustamissopimuksen 300 artikla (sellaisena kuin se on muutettuna Nizzan sopimuksella), johon lisättäisiin SEU:n 24 ja 38 artikla (mahdollisesti muutettuina). Katsottiin lisäksi, että tässä ainoassa määräyksessä voitaisiin määrätä erityismenettelystä niiden sopimusten kohdalla, jotka kuuluvat samanaikaisesti sekä ensimmäisen että toisen ja/tai kolmannen pilarin piiriin ("cross-pillar mixed agreements"), sen mukaan kuuluuko sopimus suurimmaksi osaksi ensimmäisen vai toisen ja/tai kolmannen pilarin piiriin. Tässä suhteessa eräs työryhmän jäsen esitti epäilyjä alustavassa selvitysehdotuksessa olevan ilmaisun "suurimmaksi osaksi" ("de manière prépondérante") suhteen, erityisesti sen soveltamiseen liittyvien vaikeuksien suhteen. Eräät jäsenet hyväksyivät tässä yhteydessä asiakirjassa olevan ehdotuksen, jonka mukaan neuvosto voisi kaikissa tapauksissa antaa komission tehtäväksi edustaa neuvostoa (sekä jäsenvaltioita) kansainvälisiä sopimuksia koskevissa neuvotteluissa. Toisaalta puheenjohtaja huomautti, että hänen asiakirjassaan ei käsitelty YUTP:n korkean edustajan asemaa tässä yhteydessä, erityisesti hänen aloiteoikeuttaan ja kansainvälisiä sopimuksia koskevien neuvottelujen käymistä, ja että tätä kysymystä olisi tarkasteltava lähemmin.
6. Eräät jäsenet vastustivat puheenjohtajan asiakirjassa esitettyä ajatusta poistaa SEU:n 24 artiklaan sisältyvä virke, jonka mukaan *"sopimus ei sido jäsenvaltiota, jonka edustaja ilmoittaa neuvostossa, että kyseisen jäsenvaltion on noudatettava valtiosääntönsä edellyttämiä menettelyjä"*. He huomauttivat, että poisto merkitsisi sitä, että kansalliset

parlamentit eivät olisi mukana kansainvälisten sopimusten neuvottelemisessa ja tekemisessä. Toiset jäsenet katsoivat poiston olevan looginen seuraus oikeushenkilöllisyyden nimenomaisesta myöntämisestä unionille: jos tämä tekee kansainvälisen sopimuksen, perustuslaillisuuden tarkistusmenettely tai ratifiointi kansallisissa parlamenteissa ei enää ole tarpeen. Tämä ei tarkoita, että hallitukset eivät antaisi kansallisille parlamenteille tarvittaessa tietoja kyseisistä sopimusneuvotteluista. Näiden jäsenten mielestä olisi vastedes sovellettava EY:n perustamissopimuksen 300 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua menettelyä, jonka mukaan yhteisön (vastedes unionin) tekemät sopimukset sitovat toimielimiä ja jäsenvaltioita.

7. Tähän liittyen haluttiin tietää, mikä käytännössä on nykyinen yhteisön oikeuden mukainen menettely ja onko olemassa yhteisön tekemiä sopimuksia, jotka eivät sido kaikkia jäsenvaltioita. Sihteeristöä pyydettiin hankkimaan asiasta oikeudellinen lausunto.
8. Työryhmä näyttää hyväksyneen ajatuksen siitä, että yhteisöjen tuomioistuin valvoisi unionin tekemiä sopimuksia puheenjohtajan asiakirjassa ehdotetulla tavalla.
9. Samoin työryhmä näyttää hyväksyneen ehdotuksen Euroopan parlamentin kuulemisesta siten kuin tausta-asiakirjassa esitetään. Jotkut jäsenet katsoivat kuitenkin, että olisi sovellettava hyväksyntämenettelyä. Erään jäsenen mielestä ei ollut varmaa, että parlamenttia olisi kuultava lainkaan, kun on kyse hallitustenväliseen alaan kuuluvista sopimuksista.
10. Unionin ulkoisen edustuksen osalta työryhmän jäsenet yhtyivät asiakirjassa esitettyihin päätelmiin kokonaisuudessaan. Varsinkin tunnustettiin yleisesti, että unionin olisi toteutettava uudistuksia, jotta se voisi puhua yhdellä äänellä sopimusneuvotteluissa, osallistuessaan kansainvälisiin järjestöihin ja liittyen unionin edustukseen ulkomailla sijaitsevien toimistojen kautta. Lisäksi korostettiin, että mahdollisuuksien mukaan yhden ainoan valtuuskunnan olisi edustettava unionia.

Yksi ainoa oikeushenkilöllisyys ja perussopimusten yksinkertaistaminen

11. Työryhmän jäsenet tarkastelivat tämän jälkeen valmisteluasiakirjaa SN 3131 (WG III - WD 6), joka koskee vaikutuksia, joita yhden ainoan oikeushenkilöllisyyden luomisella unionille on perussopimusten yksinkertaistamiseen. Esittelyssään puheenjohtaja korosti, että jos unioni ja yhteisö yhdistettäisiin, ei olisi enää syytä erottaa toisistaan kahta pääasiallista perussopimusta (EY:n perustamissopimus ja SEU). Valmisteluasiakirjassa esitetään useita vaihtoehtoja valmistelukunnan työn lopputuloksen muodosta sen mukaan, päätetäänkö SEU ja EY:n perustamissopimus yhdistää vai ei.
12. Työryhmä kävi ensimmäisen keskustelun asiasta. Jäsenet ilmaisivat tyytyväisyytensä vaihtoehtojen esittämistapaan. Suuri enemmistö kannatti valmisteluasiakirjassa olevaa vaihtoehtoa 1 b eli uuden kaksiosaisen perussopimuksen laatimista: ensimmäinen osa koostuisi uusista tai nykyisistä perussopimuksista peräisin olevista, perustuslain luonteisista määräyksistä (perussopimus); toisessa osassa yhdistettäisiin ja konsolidoitaisiin kaikki muut SEU:n ja EY:n perustamissopimuksen voimassa olevat määräykset (ne, joita ei oteta perussopimukseen). Useat jäsenet totesivat, että joka tapauksessa nykyisiä sopimuksia on muutettava ja mukautettava uuden perussopimuksen mukaisesti.
13. Lopuksi puheenjohtaja totesi, että keskustelua on jatkettava seuraavassa kokouksessa (11. syyskuuta) ja että tällöin voitaisiin kutsua asiantuntija selittämään valmisteluasiakirjassa mainittujen vaihtoehtojen etuja ja haittoja.